

Tid til status i fjernvarmebranchen

Landsmødet er en god anledning til at gøre status og forholde os til, om vi kan gøre tingene bedre, mener Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen.

DEBAT

*Af direktør Jørgen G. Jørgensen,
Dansk Fjernvarme*

Landsmødet er på mange måder årets store fjernvarmebegivenhed. Det er her, vi møder kolleger og samarbejdspartnere fra branchen, udveksler erfaringer og får faglige input.

Jeg synes også, landsmødet er en god anledning til at stoppe op og se overordnet på det hele og forholde sig til den udvikling, som vi på den ene side er nødt til at indrette os efter, men som vi på den anden side også gerne vil påvirke.

Det er sundt at gøre status og med jævne mellemrum forholde sig til, om vi gør tingene på den rigtige måde. Og hvad vi kan gøre bedre, hvis det ikke er tilfældet.

Min påstand er, at der helt sikkert er ting, der kan forbedres, både i Dansk Fjernvarme og blandt medlemmerne. Jeg vil gerne diskutere, hvad det er, og hvordan vi kommer derhen, hvor vi som branche gerne vil være i 2010, 2015 og 2020. Det er en vigtig debat, som jeg vil lægge op til i det følgende. Måske endda ved at provokere.

Overordnet set er der mindst tre forhold, der har betydning for fjernvarmesektoren, nemlig: De politiske rammer, interne forhold og samfundsudviklingen i øvrigt.

Politiske rammer

Den førte energipolitik fastlægger de rammevilkår, som branchen og de enkelte værker skal agere i forhold til. Kravet om, at alle fjernvarmeselskaber skal sikre energibesparelser, er et meget aktuelt eksempel på en

Jeg vil gerne have gang i en debat, hvor vi diskuterer, hvordan vi som branche kommer derhen, hvor vi gerne vil være i 2010, 2015 og 2020, skriver direktør Jørgen G. Jørgensen, Dansk Fjernvarme.
Foto: Bo Nielsen.

ramme, vi skal arbejde indenfor. Et andet eksempel er markedsorienteringen af elproduktionen fra de decentrale kraftvarmeværker.

Dansk Fjernvarme arbejder løbende for at påvirke den førte energipolitik. Udgangspunktet for det politiske arbejde har bestyrelsen fastlagt i missionen, hvor der står, at Dansk Fjernvarme skal "øve indflydelse på rammer og vilkår for produktion, transmission og distribution af fjernvarme i Danmark."

Det gør vi bl.a. gennem drøftelser med centrale politikere og embedsmænd, indlæg i pressen og afgivelse af høringsvar.

På europæisk plan gør Dansk Fjernvarme en stor indsats i den euro-

pæiske brancheorganisation, Euroheat & Power, som bestemt ikke skal undervurderes i det lange perspektiv.

Interne forhold i branchen

Det andet forhold, der har betydning for fjernvarmesektoren er de interne forhold i branchen. Med andre ord, hvad sker der hos de enkelte medlemmer? Det er naturligvis af stor betydning for branchen, hvordan de enkelte medlemmer agerer, og hvor professionelle de er. Hvilket fokus er der på udvikling og organisering? På teknik og styring? Og hvor meget satser der på uddannelse?

Der er en række forhold, der vedrører det enkelte medlemsværk, men som samtidig udgør en del af det bil-

lede af branchen, vi alle sammen er med til at tegne.

Dansk Fjernvarme forsøger at påvirke udviklingen internt i fjernvarmebranchen, bl.a. med udgangspunkt i missionen, hvor der står, at Dansk Fjernvarme skal "inspirere medlemmerne til at arbejde med strategisk tilpasning." Det gør vi med artikler og information i FJERNVARMEN og på hjemmesiden, ved et stort antal møder og kurser, gennem arbejdet i vores erfa-grupper og ikke mindst gennem den løbende kontakt med medlemmerne.

I praksis påvirker medlemmerne nok hinanden mindst lige så meget indbyrdes, som Dansk Fjernvarme påvirker dem. På den anden side er de medlemmer, der påvirker andre, nok også de medlemmer, der påvirker Dansk Fjernvarme mest, og dermed er cirklen sluttet.

Samfundsudviklingen

Den generelle samfundsudvikling har også stor betydning for fjernvarmesektoren. Trends og lovgivning, der ikke specifikt vedrører energiområdet eller fjernvarmebranchen, påvirker ofte branchen alligevel.

Det gælder eksempelvis generel lovgivning om forbrugerbeskyttelse, der har konsekvenser for udtrædelsesreglerne i et andelsselskab. Andre

eksempler er generel selskabs- og skattelovgivning, bygningsstandarder, ændret demografi, rekrutteringsmuligheder eller det faktum, at danskerne ikke mere er ret aktive i frivillige bestyrelser.

Vi skal selvfølgelig forholde os til den generelle samfundsudvikling, men hverken det enkelte medlem eller Dansk Fjernvarme som interesseorganisation kan påvirke den ret meget.

Det hænger sammen

Det interessante er, at energipolitikken, de interne forhold og samfundsudviklingen griber ind i hinanden på kryds og tværs. Det at oplagt, at de politiske rammer har indflydelse på de interne forhold, men påvirkningen går også den modsatte vej. Der er nemlig en meget klar sammenhæng mellem Dansk Fjernvarmes evne til at påvirke dansk energipolitik og de interne forhold i branchen. For jo mere effektiv branchen er, des nemmere er det at komme igennem med vores synspunkter. Det vender jeg tilbage til.

De fleste kan nok blive enige om, at det bliver stadig mere kompliceret at arbejde med fjernvarmeforsyning. Ligesom andre områder i samfundet opererer fjernvarmefværker i en verden, hvor den daglige drift stiller stadig større krav om professionalismisme.

For de fleste af Dansk Fjernvarmes medlemmer er det ikke noget problem. De drives som professionelle virksomheder i et moderne samfund.

Men jeg kan konstatere, at der er en mindre gruppe, som desværre er voksende, der ikke lever op til de krav, man kan stille til en professionel virksomhed. For deres vedkommende er der et spænd mellem, hvad samfundet forventer af kommunikation, dokumentation, effektivitet og udvikling, og hvad de rent faktisk præsterer.

Der kan være mange årsager til, at det forholder sig sådan, men det er en virkelighed, vi som branche bliver nødt til at forholde os til. Jeg er ret overbevist om, at vi kan løse den udfordring. Men jeg er lige så sikker på, at det kræver, at vi griber opgaven anderledes an og siger upopulære ting.

Man kunne for eksempel tage fat på de strukturelle forhold i fjernvarmebranchen. De blev fremhævet, som et emne bestyrelsen bør fokusere på, og foreningen aktivt arbejde med, da erfa-grupperne mødte Dansk Fjernvarmes bestyrelse og sekretariat ved rådgivningsgruppemødet i sommer.

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

Mit synspunkt er, at det er nødvendigt, at vi ser på, om den nuværende struktur i fjernvarmebranchen er det mest fornuftige alternativ i 2010. Det er der helt sikkert mange synspunkter på, og derfor bør vi også kunne få gang i en debat om emnet. Når vi er i gang, synes jeg også, vi skal diskutere, om værkernes egne organisationer, altså Fjernvarmens Hus i form af Dansk Fjernvarme, DFF-EDB a.m.b.a., DFP a.m.b.a. og FIF Marketing kan gøre tingene på en anden måde.

Vi har selvfølgelig et stort ansvar for at tilbyde værkerne de relevante ydelser, og derfor skal vi løbende forholde os til, om branchens organisationer er tidssvarende, tilstrækkelige og organiseret på den rigtige måde.

Hvis vi ikke selv sørger for udvikling i branchen, kommer der før eller senere nogle krav udefra, som påtvinger os en udvikling, og i den situation er det næppe den udvikling, vi selv kunne have valgt.

Varmeplan Danmark 2010 (der er omtalt på side 8-14) dokumenterer fjernvarmens store samfundsmæssige betydning og potentiale ved yderligere udbygning i Danmarks fremtidige energiforsyning. Forudsætningen for, at planen kan realiseres, er imidlertid, at både politikerne og fjernvarmeselskaberne fjerner en række barrierer.

Dansk Fjernvarme bør derfor ikke være berøringsangst i forhold til at medvirke til strukturelle ændringer i fjernvarmesektoren, hvis vi tror, det er nødvendigt i forhold til at værne om bevaringsværdige elementer i den nuværende struktur eller er nødvendige for at realisere potentialerne i Varmeplan Danmark 2010.

Der er internt i fjernvarmesektoren flere tendenser, der kan give både politikere og os andre anledning til overvejelser om den mest hensigtsmæssige fremtidige organisering og regulering, f.eks.:

- Begyndende strukturændringer i form af fusioner, overtager, samarbejdsaftaler, administrationsaftaler m.v. Nogle som følge af kommunalreformen. Andre som følge af andre

forhold som f.eks. stordriftsfordele, teknologisk udvikling, mulighed for længere transmissionsledninger, rekrutteringsvanskeligheder m.v.

- Flere multiforsyningsselskaber og flere kommercielle aktører
- Stigende spredning i varmepriserne, muligvis som konsekvens af større spredning i de enkelte værkers mulighed for at imødekomme de stadigt mere komplicerede udfordringer
- Stigende varians i brændsler/energikilder og produktionsformer, herunder produktionsformer med en helt anden type investeringer end ved klassiske produktionsanlæg, f.eks. solvarme og geotermi
- Stigende fokus på fjernkøling
- Adskillige sager i Energitilsynet om fri/bunden egenkapital, hvis udfald kan få meget stor betydning
- Stort ressourceforbrug i Energitilsynet på sager uden egentlig effekt på fjernvarmesektorens samfundsmæssige effektivt og hensigtsmæssige udvikling
- Stigende problemer med at rekruttere kvalificerede medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer
- Afdækning af store energipolitiske muligheder og potentialer ved fjernvarme, herunder ved udvidelser i og af de eksisterende fjernvarmeområder. Påvist i adskillige rapporter, ikke mindst senest i Varmeplan Danmark 2010.

Samlet er der efter min vurdering en række forhold, der er værd at drøfte internt i branchen. Og jeg kunne godt tænke mig en debat, der rækker ud over dagligdagens problemer. Der bliver der forhåbentlig god anledning under landsmødet, hvor mange af indlæggene også vil kunne vurderes i lyset af ovenstående betragtninger.

Jeg vil slutte af med sammenhængen mellem Dansk Fjernvarmes evne til generel interessevaretagelse og effektiviteten internt i branchen, som jeg synes, det kniber med nogle steder.

Dansk Fjernvarmes evne til politisk interessevaretagelse bliver større i jo højere grad medlemmerne:

- Lever op til lovgivning, regler og branchens bedste normer. Så slipper

vi for "sager", der tager tid og ødelægger branchens image.

- Effektiviserer og udvikler løbende. Så slipper vi for krav fra myndighederne på det område og en stor del af potentialerne i Varmeplan Danmark 2010 kommer dermed næsten af sig selv.

- Trækker på ressourcer og viden i Dansk Fjernvarme og er medlem af relevante erfa-grupper. Der er ingen grund til at opfinde den dybe tallerken, hvis den allerede er opfundet. Man får mere for kontingentet og er med til at holde medarbejderne i Dansk Fjernvarme skarpe og ajour.

- Abonnerer på FJERNVARMEN og de elektroniske nyheder fra hjemmesiden til medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer og samarbejdspartnere og deltager i Dansk Fjernvarmes møder, kurser, landsmøde m.v. Så sikrer vi, at alle løbende får ny viden og inspiration og kan deltage kvalificeret i branchedrøftelser.

- Er omhyggelig med indrapportering af nøgletal, brændselspriser m.v. Så skal vi ikke spille mængder af tid på at rykke og Dansk Fjernvarme bliver mere troværdig i sin kommunikation med omverdenen for vi har den mest valide og fuldstændige viden.

- Er andelshaver, medlem eller bruger af den øvrige del af "fjernvarmefamilien" i Fjernvarmens Hus, så vi samler kræfterne og ressourcerne et sted.

Inspirationen til de seks punkter i "ønskesedlen" herover kommer desværre fra konkrete kedelige erfaringer blandt vores medlemmer. Heldigvis er der flest engagerede og professionelt drevne værker blandt medlemmerne.

Men den anden gruppe vokser, og det ender med at blive et problem for hele branchen, hvis ikke de veldrevne værker, Dansk Fjernvarme, erfa-grupperne og alle vores andre fora og organer tør forholde sig kritisk til problemet, og i misforstået branchesolidaritet vender det døde øre til.

Der er nok at diskutere, og jeg håber, vi får gang i debatten, når vi ses til landsmødet i Århus den 28. - 29. oktober.

jgj@danskfjernvarme.dk